

20 let Domu filatelie v Praze

Letos, prvního března, tomu bylo 20 let, kdy byl v Praze, v Klimentské ulici č. 6, zahájen provoz Domu filatelie. Sdružoval a sdružuje několik podnikatelů a společností působících v našem sběratelském oboru, a i když se v průběhu dvou desetiletí jejich počet a složení poněkud měnily, to hlavní – zaměření na filatelii – zůstává. Při příležitosti jubilea jednomu ze zakladatelů Domu filatelie, znaleci Františku Benešovi, položil filatelistický publicista Josef Franc několik otázek.^{*)}

Dnes už nám jejich existence připadá samozřejmá, ale po většinu druhé poloviny minulého století u nás soukromé prodejny se známkami oficiálně nemohly působit. Můžete historii filatelistického obchodu u nás stručně přiblížit?

Starší sběratelé si to samozřejmě pamatují, ale mladším připomeňme, že soukromé podnikání v našem sběratelském oboru má u nás dlouhou tradici. Podle inzerátů v historických filatelistických časopisech víme, že první obchodníci začali u nás působit již koncem devatenáctého století, a i když zpočátku šlo často o doplňkový sortiment papírnictví nebo trafiky, časem se někteří specializovali jen na známky, později pak některé obchody vznikly už jako čisté filatelistické. Síť prodejních míst byla velmi hustá, ve vzpomínkách pamětníků se často dočteme, jak jako kluci cestou ze školy i v malých městech a obcích toužebně koukali do výlohy místního papírníka či trafikanta na cizokrajné známky s exotickými obrázky, a jaký to pro ně byl svátek, když si jich za pár usetřených krejcarů – a později haléřů – nechali nasypat hrstičku do čepice. Krásně o tom píše například básník Jaroslav Seifert v knize vzpomínek *Všecky krásy světa*.

Rozšíření sbírání známek velmi pomohli venkovští učitelé, mnohdy *zapadlí vlastenci*, kteří tuhle novou zálibu šířili mezi svými žáky. Za Rakousko-Uherska a později za první republiky to byl jeden z mála finančně nenáročných, a tedy všem dostupných koníčků. Samozřejmě se sbíraly především známky razítkované, na poštovně neupotřebené nemohli tehdejší kluci, ale i řada dospělých filatelistů, ani pomyslet, protože to byly vlastně peníze, a těch ve většině rodin nebylo nazbyt.

Mocný impuls filatelii dal vznik nového státu, Republiky československé, jejíž známky byly nejdostupnějším symbolem nečekané nabyté svobody a samostatnosti. Řady sběratelů se ohromně rozrostly a s nimi jako houby po dešti přibývaly i filatelistické obchody. Z jejich názvů vidíme, že odrážely tehdejší složení obyvatelstva, byly to firmy české, německé i židovské. A když pak ve třicátých letech pominula krize, zachvátila národ doslova investiční horečka. Po astronomickém vzestupu cen aršiků Vaduz, WIPA a u nás Kde domov můj?, doufali mnozí, že v poštovních známkách naleznou kámen mudrců, který vše mění na zlato. Z tehdejšího denního tisku víme, že například spekulaci na vzestup cen aršiků Bratislava 1937 podlehlo i mnoho nefilatelistů, kteří je skupovali po celých balíčcích. Samozřejmě to nemohlo fungovat dlouho, protože brzo nebyl nikdo, kdo by je od nich koupil za ještě vyšší cenu (blíže například viz můj článek Nejvzácnější aršik ČSR I ve Filatelii 7/1997).

Zklamání z nezdařené investice však přehlušila všeobecná tíseň vyplývající z hrozné politické situace konce třicátých let. Rozpad Č-SR a vznik protektorátu paradoxně sbírání známek prospěly, jednak vznikla nová známková země, navíc se sběratelsky atraktivní emisní činností, a jednak byly známky považovány za jeden z mála bezpečných a přitom nenápadných způsobů teaurace. Nedůvěra k protektorátním penězům vedla k výměnnému obchodu „cennosti za potraviny“, což filatelii rozšířilo ještě více na venkov. Když došly rakouské stříbrné koruny a zlaté desetikoruny, nabízeli lidé z měst sedlákům za jídlo i hodnotné poštovní známky, které pak po generace zůstaly v jejich rodinách a dodnes se s nimi občas můžeme setkat v pozůstatlostech. Samozřejmě ne všude vzbudily skutečný sběratelský zájem, ale někde přece jen, což vedlo k posílení řad filatelistů.

Obecně lze říci, že první roky existence protektorátu byly pokračováním prvorepublikové zlaté doby filatelie, v níž se dobře dařilo i filatelistickým obchodníkům, a to nejen v kamenných krámech, ale i těm, kteří si tím přilepšovali ke svému zaměstnání a obchodovali doma, doslova z kuchyně, a své zboží nabízeli a posílali poštou – což byl tehdy docela běžný způsob, k němuž lze přirovnat dnešní obchodování „neprofesionálů“ na internetových portálech.

Temnou stranou byla perzekuce židovských obchodníků a sběratelů, jichž okupaci přežilo jen málo. Jejich sbírek a obchodních zásob se zmocnily protektorátní úřady a arizátoři, kteří na nich často vydělávali (píšu o tom v seriálu článků o Rudolfu Gilbertovi ve Filatelii z let 2011-12).

Po osvobození se opakovala situace z roku 1918, pomalu každý vlastenec se přihlásil k odběru známkových novinek, babičky pro vnoučky kupovaly pamětní listy prodávané poštou a obchodníky. Těch sice už nebylo tolik, jako za první republiky, ale trh fungoval, a protože – na rozdíl od okolních států – přes České země nepřešla totálně ničivá fronta, neutrpla úhonu ani většina sbírek. Nabídku navíc masivně podpořily objemné soubory filatelistického materiálu rozprodávané Fondem národní obnovy, pocházející často ze zásob a sbírek odsunutých německých obchodníků a sběratelů. K těm po roce 1948 přibývaly zásoby ze znárodněných filatelistických prodejen,

^{*)} *Rozhovor původně vznikl pro Zpravodaj Společnosti sběratelů čs. známek SČF, kde měl být otištěn v jeho druhém letošním čísle. Vzhledem k nenadálým obtížím s jeho vydáváním, a rovněž vzhledem k velkému rozsahu, do něž se nakonec rozhovor rozrostl, se jej nepodařilo otisknout v době jubilea. Proto jsme se dohodli s redakcí časopisu Filatelie a publikovali jej zde.* J. Franc

čímž se nad oficiálním soukromým podnikáním v našem oboru na čtyři desítky let zatáhla opona.

Místo na straně nabídky však nezástalo prázdné, brzy ho zaplnily státem řízené a vedle toho státem tolerované obchodní aktivity. Ty „oficiální“ měly předchůdce v Čedoku, který se podle některých pramenů zabýval obchodem s poštovními známkami už za protektorátu; po válce pak v tomto oboru nastoupil zpočátku Orbis a v roce 1950 Poštovní filatelistická služba, ve zkratce POFIS, který od té doby funguje dodnes, tady už 63 let. Zahraniční stránku věci měl po Orbisu od roku 1953 na starosti podnik zahraničního obchodu ARTIA. Pofis rozvinul síť pěti desítek prodejen po celé republice, mimo ně nabízel i známky pro děti a začátečníky v tisících trafik a stánků Poštovní novinové služby (PNS), a měl i zásilkovou službu.

Ještě intenzivnější rozvoj zaznamenalo „neoficiální“ obchodování na takzvaných výměnných schůzkách, pořádaných zpočátku pod křídly kroužků filatelistů při Revolučním odborovém hnutí (ROH), od roku 1965 pak v rámci akcí klubů filatelistů nově založeného Svazu československých filatelistů. Tyto schůzky, mezi sběrateli nazývané jednoduše *burzy*, se konaly po celé republice, v Praze na různých místech doslova každý den, a měly dnes už neuvěřitelnou návštěvnost. Na nejslavnější burze U Nováků v pražské Vodičkově ulici se každé nedělní (a později i sobotní) dopoledne scházely stovky nabízejících i kupujících a živý ruch si nezadal s orientálním bazarem. Určitě by stálo za to tuhle dobu zachytit ve vzpomínkách pamětníků a zkusit zrekonstruovat, u kterého stolku či kulečníku stával nebo seděl ten či onen prodávající, nezřídka bývalý obchodník, nyní člen klubu filatelistů oficiálně nabízející „přebytky svých kolegů“. Když jsem kdysi začal s nahodilým sběrem pramenů a vzpomínek, zaznamenal jsem si jména prodávajících ze šedesátých a sedmdesátých let - Kovář, Babka, Lederer, Chvála, Schovánek, Hečko, Šedivý, Charouz, Paleček, Malý, Frič, Skřeček... Spousta mi jich samozřejmě chybí a bylo by dobré je zachytit, a to nejen v Praze, ale vlastně všude, kde se výměnné schůzky a burzy konaly.

Koncem šedesátých let, v době politického i ekonomického uvolnění, se na trhu objevily i soukromé či družstevní filatelistické prodejny, v Praze například Repos vedle Veletržního paláce, tuším i obnovená Druhá v pasáži Sevastopol, a zřejmě i další. Měly ale jen krátké trvání a nepřežily nástup normalizace. Monopol POFISu pak trval další dvě desetiletí, až do konce osmdesátých let.

To jste už v tomto podniku pracoval. Jak na tu dobu vzpomínáte?

Počátkem roku 1984 jsem nastoupil do pražského ústředí POFISu jako vedoucí jeho obchodního oddělení. Mými předchůdci byli slavní filatelisté Zdeněk Kvasnička, Břetislav Paulíček či bratři Malí, podnik po dlouhá léta vedl bývalý filatelistický obchodník Sergej Čegrincev. V rámci tehdejších možností si Pofis nevedl špatně, měl desítky prodejen, vydával odbornou literaturu, koncem šedesátých let uspořádal velkou sálovou aukci. Nuceným prodejem takzvaných vázaných hodnot za výrazně vyšší ceny napomáhal udržovat vysoký počet členů Svazu filatelistů (ti je mohli odebírat

v novinkové službě za nominál) a spoluvytvářel tak iluzi, že co Čech, to organizovaný sběratel známek. Samozřejmě to nebyla pravda, nemalá část členů byly jen „mrtvé duše“, především manželky a další příbuzní sběratelů, přihlášení k odběru novinek. O to větší rozčarování pak přišlo v devadesátých letech, kdy počty členů SČF začaly dramaticky

klesat – je však třeba připomenout, že předlistopadový masový stav samozřejmě nebyl normální.

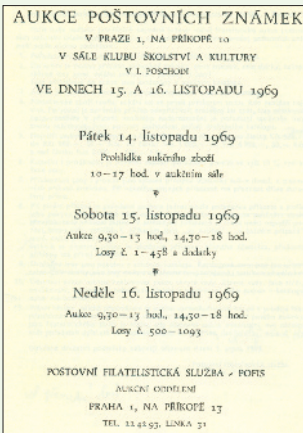
V době mého nástupu do Pofisu tu byl ředitelem František Pospíšil, vcelku osvěceno člověk, který nebránil novým obchodním aktivitám. Rychle se podařilo obnovit sálové aukce, které se na vyhladovělém trhu setkaly s dnes už nepředstavitelným zájmem – byly dvoudenní, konaly se v Paláci kultury a účastnily se jich stovky návštěvníků. Velmi jsme rozšířili komisní prodej, který nijak nezatěžoval zásoby – hlavní problém tehdejších podniků. Perestrojka uvolnila i možnosti obchodních styků se západními firmami, za část deviz získaných vývozem jsme mohli dovézt zboží pro náš trh. Do prodejen POFISu nastupovali filatelisté-odborníci ve svém oboru, což předtím bylo nemyšlitelné (letitou zásadou bylo sběratele známek nezaměstnávat). I tato zlepšení přispívala k dojmům, že jeho postavení na našem trhu je vlastně neotřesitelné.

Ještě před listopadem 1989 se však přesto na trhu objevila nová značka Profil. Jak k tomu došlo?

Koncem roku 1988 se začala chystat transformace a POFIS, dosud součást spojů, se měl změnit na samostatný státní podnik. V těch si ředitelé volili zaměstnanci a já byl jedním z kandidátů. V té době mě ale spolužák a dlouholetý kamarád upozornil na uvolněné místo ředitele podniku UVA (nabízel výrobky lidové umělecké výroby), který sídlil nedaleko. Byl to podnik velikosti POFISu a měl i podobnou strukturu, patřil Svazu výrobních družstev a já v tom viděl příležitost, jak zkusit obchod se známkami přenést na družstevní základ. O místo jsem se ucházel a získal ho. Brzy se ale ukázalo, že obchod bude třeba orientovat na oblast ne výrobního, ale spotřebního družstevnictví. A tak jsme s několika bývalými kolegy a kolegyněmi (z Pofisu, s odborníkem na družstevní administrativu a účetnictví a dalšími přáteli a v neposlední řadě se svými rodiči v září roku 1989 založili malé spotřební družstvo, zaměřené na obchod s poštovními známkami. Když jsme pro ně hledali název, napadla jednu kolegyni logická zkratka: Naše nabídka bude určena *pro filatelisty*, takže PRO-FIL! Byl jsem zvolen jeho předsedou, v UVA dal výpověď a vzdal se tak místa jejího ředitele.

To byl v té době asi neobvyklý krok.

To určitě. Už na první pohled šlo o jasný společenský i ekonomický sešup. Nezapomínejme, že to bylo ještě za socialismu, který v té době rozhodně nevydal, že by chtěl opustit scénu. Já byl tehdy čerstvě

ženatý, právě se nám narodilo první dítě a z pohodlného a slušně placeného místa ředitele podniku s kanceláří na Václavském náměstí, ve vysokém patře domu Svazu českých a moravských výrobních družstev na rohu Jindřišské ulice, jsem se ze dne na den přestěhoval, sice jen přes to náměstí, ale do podzemí pasáže Rokoko, kde jsme měli koutek se známkami na pultě šatny kina Hvězda. Když se za tím ohlédnou, musím poctivě přiznat, že dneska bych se to udělat už asi neodvážil. Ale tehdy jsem byl mladý a ambiciózní, takže změna mi připadala jako krok dopředu a já věřil, že mít své záležitosti ve vlastních rukách je ta nejlepší cesta k úspěchu.

Profil se ale na trhu během krátké doby zavedl a začal konkurovat POFISu. Jak se vám to povedlo a jaké největší potíže jste přitom museli překonávat?

Hlavní překážky byly dvě - administrativa a prostory. Už samo založení družstva nebylo jednoduché, ale administrativa spojená s jeho provozem byla ještě mnohem složitější. Podniky tehdy na to měly úředníky, například v POFISu jich bylo dokonce víc, než zaměstnanců prodejen, my ale papírování museli zvládat vedle své běžné práce. A získání prostor pro otevření prodejny, to byl za socialismu skoro neřešitelný problém! Už možnost působit v kině Hvězda, jakkoli nám dnes pro filatelistický obchod připadá až absurdní, se tehdy rovnala malému zázraku. Získali jsme ji díky zákazníkovi z POFISu, který pracoval v Československém filmu. Dnes jsou realitní rubriky v časopisech a na webu plné nabídek na pronájem prodejen všeho druhu, tehdy ale nebylo možné získat ani centimetr čtvereční obchodní plochy. Prostor byla sice spousta, i v centru Prahy, ale všude byly různé sklady nebo kanceláře, které jejich uživatelé nechtěli za žádnou cenu opustit.

Samozřejmě jsme věděli, že prodej známek v kině Hvězda je jen začátek, že rychle musíme získat standardní prodejnu, abychom vůbec mohli fungovat a vydělat na mzdy a další náklady. Tehdy nám hodně pomohli kolegové z filatelistického oddělení podniku zahraničního obchodu Artia, Zdeněk Prokop a Jiří Vandas. První nám pomohl získat zákazník pro vývoz u nás těžko prodejných známek, zejména protektorátu, a druhý nám za získané devizy za výhodných podmínek zprostředkoval dovoz známek s náměty Disneyových postavíček. Ty byly u nás tehdy velmi populární, a jako skoro všechno ze Západu, samozřejmě nedostatkové. My jich měli najednou tolik, že by to stačilo na mnoho let dopředu. A tak jsme z nich nechali vyrobit sestavy a ty nabídli různým tehdejšími maloobchodními podniky, které o tak atraktivní zboží samozřejmě stály. Podmínkou bylo, že nám přenechají nějaký svůj nepotřebný prostor, v němž bychom si mohli zřídit vlastní prodejnu. V tom nám vyhovělo Drobné zboží Praha, provozující rozsáhlou síť prodejen, od něž jsme získali malý sklad v pasáži Čs. státní banky na pražských Příkopech. Bleskurychle jsme ho upravili a za pár dní byli připraveni tam začít prodávat.

To byl velký úspěch – sídlili jsme na hlavní pražské třídě, nedaleko od zavedené prodejny POFIS. Problém však byl, že jsme neměli skoro co nabídnout. A tady znovu pomohl pan Prokop. Domluvil s manželou Krací-

Družstvo PROFIL zahajuje

Od října 1989 působí v Praze nové spotřební družstvo PROFIL. Už samotný jeho název napovídá, že družstvo je tu pro nás, pro filatelisty. Oborem činnosti je nákup a prodej poštovních známek a dalších filatelistických materiálů, prodej filatelistických potřeb všeho druhu, pořádání aukcí, poradenská činnost, odhady cen i zkoušení, resp. ověřování pravosti známek. Takže téměř po 20 letech tak dostává nově ustavený státní podnik POFIS, alespoň v Praze, konkurenci.

Svoji první specializovanou prodejnu otevřelo spotřební družstvo PROFIL přímo v centru Prahy, v pasáži kina Hvězda na Václavském náměstí 1. 11. 1989. Jde o prodejnu určenou výhradně pro děti a mládež, a to je dvojnásob sympatické. Kromě prodeje oblíbených dětských námětových sestav i jednotlivých obrázkových známek připravil PROFIL řadu skutečně zajímavých akcí, a to ve spolupráci s Pražským filmovým podnikem a s PZO Artia. Namátkou avádím vydávání dětských vylepovacích albů s náměty např. Dějepis, Prezidenti, Malíři atd., přičemž současně se zde i budou tyto známky prodávat. Ke každé zakoupené vstupence do kina obdrží dítě známku, resp. známky v hodnotě 3 Kčs. Od prosince se zde pořádají pod odborným dohledem akce s praktickým výcvikem dětí na známkovém skartu, přičemž si děti potom mohou známky ponechat a odnést domů. Druhou prodejnu, pro dospělá, družstvo PROFIL otevřelo ve spolupráci s PZO Artia na atraktivním místě v Praze, a to v pasáži za SBČS směrem na Gorkého náměstí, a připravuje na rok 1990 i velkou aukci.

Věřím, že počáteční elán zkušené vedoucí pracovníky družstva PROFIL neopustí a že se v krátké době toto družstvo stane onou pověstnou štikou v poklidných vodách filatelistického dění v Praze.

VLADIMÍR DRAŽAN

kovými, krajany exulanty, kteří ve švýcarské Basileji vedli filatelistický obchod zaměřený i na odbornou literaturu, aby nám na dluh poslali nějaké knihy a katalogy. Podotýkám, že jsme se s nimi osobně neznali, nic jim předem nezaplatili, a přesto jsme za pár dní přišli ráno do práce a před prodejnu stála velikánská paleta zabalená v plastové folii, plná nových, u nás do té doby nevidaných katalogů. To byla mocná injekce naší nabídce, a i díky ní si k nám našlo cestu mnoho sběratelů. Hlad po zboží ze Západu byl takový, že jsme část knih obratem přenechali prodejné nakladatelství Zahraniční literatura ve Spálené ulici, Kracikovým zaplatili a objednali další dodávku.

Nezáhalela ale ani prodejna v šatně kina Hvězda, u níž se ukázalo, že tohle místo nám přineslo obchodní štěstí. Nedlouho po jejím otevření totiž přišel sedmnáctý listopad, pár kroků od pasáže Rokoko je dům Melantricha, z jehož balkónu promlouval Václav Havel a další osobnosti. Místo řídkých nahodilých návštěvníků jsme najednou měli před prodejnu statisčový dav cinkající klíči, a tak jsme vytáhli stolek, postavili ho na chodník, a zima nezima na něm nabízeli naše Disneyovky. A protože se blížil Mikuláš a nic podobného pro děti jinde nebylo k sehnání, za pár dní jsme tu zásobu rozplánovanou na léta skoro vyprodali. Podobný úspěch jsme pak zanedlouho měli i ve stánku na Vánočním trhu před obchodním domem Kotva.

30th Anniversary Mickey Mouse

velkoobchod PROFIL

Dočetl jsem se, že družstvo Profil po roce 1989 provozovalo více prodejen.

To je pravda, zanedlouho jsme jich měli už sedm! Prodejnu v kině Hvězda jsme si podrželi, přejmenovali ji na Hvězdičku a nabízeli v ní známky a další filatelistické zboží pro děti a začátečníky. Dokonce jsme v ní zřídili stálý kroužek mladých filatelistů, pro který jsme našli a platili vedoucího. Rodiče sem mohli zdarma přivést své děti a on se jim věnoval. Druhou prodejnu byl už zmíněný obchod v pasáži Státní banky, zanedlouho jsme vedle něj otevřeli další, s výlohou na Gorkého náměstí. Dvě prodejny jsme měli na Vinohradské třídě, jedna se věnovala velkoobchodu, druhá vedla vedle známek i papírnické zboží (což byla podmínka Obvodního národního výboru na Praze 2, aby nám zde povolili činnost – kdeže, naštěstí, ty doby jsou!). Šestá prodejna sídlila v Senovážné ulici a její zákazníci dodnes vzpomínají na široký sortiment poštovní historie a literatury, který nabízela. Sedmou prodejnu, ve Zlaté uličce na Pražském Hradě, jsme převzali od POFISu. Později přibyla prodejna historických pohlednic v Poštovním muzeu.

To byl na svou dobu poměrně velký podnik, jak jste to vůbec zvládali administrativně?

Brzy jsme přišli na to, že pro obchodování se starými známkami ve velkém není družstvo nejlepší formou. Už Ervín Hirsch za první republiky konstatoval, že zatímco ve většině oborů byly zavedeny moderní obchodní metody, výkup a prodej známek se nadále děje způsoby starých benátských kupců z 16. století. To platilo i pro nás. Něco jiného je převážně nabízet snadno evidovatelné novinky známek či vyrábět sestavy pro děti, jak to dělal POFIS a něco jiného vykupovat a zpracovávat sbírky jednotlivých filatelistů, z nichž každá je vlastně jiná. Už jenom rozhodnout, co vlastně koupit a za kolik, je leckdy zapeklitá věc, kterou nemůžete řešit univerzálním návodem. Musíte přihlídnout ke stavu zásob, očekávané poptávce, k nabídce konkurence, a samozřejmě nést za své rozhodnutí obchodní riziko. Při prodeji zase máte hmotnou odpovědnost za svěřené hodnoty. To těžko můžete provádět a kontrolovat na sedmi samostatných prodejnách, z nichž každá měla své zvláštní zaměření. K tomu záhy přibýly aukce, prodejna specializovaná na numismatiku, vydavatelská činnost... Prostě to, co vyhovovalo na sklonku socialismu, kdy vlastně ani jiná než družstevní podoba nepřipadala v úvahu, nebylo dost dobré v nových podmínkách počátku 90. let. Proto jsme se po čase rozhodli, že si jednotlivé činnosti rozdělíme a každý bude podnikat samostatně, na své obchodní riziko a svůj živnostenský list. Protože ale značka Profil byla mezitím dobře zavedená, dohodli jsme se, že ji každý z původních členů a zaměstnanců družstva může nadále používat a že ji budeme společně propagovat. To se pak také stalo. Jednotlivé úseky a činnosti družstva jsme si rozdělili, každý převzal, co dělal a k čemu měl nejlépe. Například moji rodiče pak vedli prodejnu poštovní historie v Senovážné ulici, já prodejnu v Provoznické ulici, V. Dražan aukce, J. Vandas prodejnu mincí apod. Po čase se nám pak podařilo najít prostory v Klimentské ulici a tam většinu do té doby roztržštěných aktivit soustředit.

A tak tedy došlo k založení Domu filatelie?

Ano, bylo to v roce 1993, kdy jsme se z jednotlivých provozoven poprvé sestěhovali pod jednu střechu. Byl to vlastně systém shop in shop, jak ho známe například z nákupních středisek. Každý si platil svůj nájem a náklady, podnikal na vlastní IČO, ale pod původním zavedeným názvem. V našem sortimentu to byl nejlepší způsob, kdy nikdo nemusel nést odpovědnost za rozhodnutí kohokoli dalšího, ale zároveň jsme se mohli například při propagaci opírat o dobré výsledky ostatních a mohli snadno spolupracovat - odborně i organizačně. Činnost původního spotřebního družstva Profil jsme tedy ukončili.

A jak to dopadlo s Pofisem?

I když jsme vlastně byli konkurenty, jako družstvo jsme se státním podnikem POFIS poměrně úzce spolupracovali. Dodávali jsme mu například literaturu a pomůcky z dovozu a naopak od něj kupovali jeho nadlimitní zásoby známek. Jeho hlavním problémem bylo, že jeho jednotlivé prodejny byly zařazeny do malé privatizace a jejich noví nájemci v nich už chtěli vést jiný sortiment. Po likvidaci prodejní sítě byl Pofis počátkem 90. let nabídnut ve velké privatizaci a prodán ve veřejné dražbě, kde jsme ho koupili. Získali jsme tak rozsáhlé sklady známek, ale i pomůcek, a v neposlední řadě i vydavatelská práva ke katalogům a monografiím. Další známky jsme získali při rozprodeji zásob pošty, PZO Artia a koupili jsme i jiné sklady, o které tehdy nebyl velký zájem.

Namísto POFISu si Česká pošta zřídila Postfilu, na rozdíl od Slovenska, kde je POFIS Bratislava součástí pošty dodnes. Pražský POFIS se nyní soustřeďuje na vydávání filatelistické literatury, zejména tradičních katalogů a monografií. Na tomhle poli se nám podařilo udělat kus kvalitní práce, což může posoudit každý, kdo porovná předlistopadová vydání s těmi současnými.

Kolik lidí se na provozu Domu Filatelie vlastně podílelo a jak je to nyní?

Počátkem 90. let, kdy jsme přecházeli z podoby družstva na jednotlivé osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ) a společnosti s ručením omezeným, připravovali prostory v Klimentské, vedli ještě jednotlivé detašované prodejny, provozovali velkoobchod, pořádali aukce, zajišťovali zásilkovou službu, spravovali a zpracovávali získané sklady, přebírali časopis Filatelie, připravovali založení Klubu Filatelie, zaváděli Filatelistickou zkušebnu, zřizovali první soukromou poštovnu a měli i další aktivity, šlo o poměrně vysoký počet – působili tu na tři desítky lidí! Vyplyvalo to z ojedinelého postavení na trhu, kde se po privatizaci POFISu ostatní teprve rozkoukávali a začínali v malém, zatímco my už měli náskok a obsluhovali zákazníky z celé republiky. K tomu přičtete naprosto nenasycený trh, kde se po desítkách let odložené poptávky zboží prodávalo skoro samo... Dokonce jsme měli tolik zákazníků a objednávek, že jsme je ani nestačili sami obsloužit a museli si sjednat pomoc – dohodli jsme se Zdeňkem Pěnkavou a Janou Brožovou, bývalými kolegy z POFISu, aby přestěhovali svou prodejnu z Malé Strany do Klimentské ulice a zřídili jsme u nich výdejní místo naší zásilkové služby, jinak bychom se prostě nestačili věnovat ostatním prodávajícím a kupujícím.

Tenhle stav ale nemohl samozřejmě trvat věčně. Poptávka se postupně nasytila, část trhu získala rozrůstající se konkurence, o tehdejších obzorech se nám dneska už může jenom zdát. S tím samozřejmě poklesla i potřeba tak velké počtu lidí, zmenšili jsme prodejnu, některé činnosti už ani neprovozujeme, jiné jsme se naučili dělat hospodárněji nebo je zajišťujeme externě. Dnes v Domě filatelie působí necelá třetina z těch dávných počtů.

Když jste zmínili konkurenci, jaké s ní máte vztahy?

Pro mne je konkurence hnací silou pokroku a nebýt jí, nikdy bychom nedošli tak daleko. Podívejte se na aukční katalogy – dokud je konkurence nezačala dělat barevně na křídovaném papíru, spokojil se Profil s černobílými a skoro bez ilustrací. U většiny věcí přemýšlíme, jak by to asi udělal náš konkurent, a rovnou se to snažíme udělat ještě lépe. Samozřejmě z toho má největší prospěch zákazník. Je výstižné říci, že nejvyšším výrazem obdivu je napodobování, a tak se nelobím, když vidím, že konkurence následuje nějaký náš dobrý nápad.

Navíc působíme v oboru, který pro nutnost individuálního přístupu k zákazníkům obvykle nevyhrocuje konkurenci na bratrovražedný boj. Náš trh je sice malý, ale doslova rukodělnost naší práce umožňuje, aby na něm působil ještě více subjektů než nyní. Jiné obchodníky a aukcionáře tedy většinou nevnímáme jako konkurenci, ale jako kolegy, spolupracujeme s nimi a dokonce jsme některé povzbuzovali, aby se přestěhovali co nejbliže k nám, aby tak vzniklo jakési přirozené filatelistické centrum, jakým je v Londýně například Strand. Máme radost, že se to do určité míry povedlo, ob dva domy od nás je Filatelie Pěnkava, na proti je prodejna Poštovního muzea, kousek hlouběji v Klimentské Filatelie Skaut, za rohem v Revoluční Filatelie Hobby, o pár kroků dál v pasáži Burzovního

paláce nedávno přibyla Filatelie Praha a doufáme, že se tenhle počet v budoucnu ještě zvýší. Každý obchodník si prostě musí najít něco svého, proč ho zákazníci budou vyhledávat, a pak se konkurence nemusí bát.

O dobrých vztazích s většinou filatelistických obchodníků svědčí i to, že jsme je sdružili kolem klubu časopisu Filatelie, na jehož stránkách je zdarma propagujeme a oni zase jeho členům poskytují různé výhody a slevy.

Časopis Filatelie jste před dvaceti lety v podstatě zachránili, a to za cenu nemalých finančních obětí. Jak to s ním vypadá po této stránce dnes? A může se vůbec takový odborný, úzce zaměřený časopis sám financovat?

Možná budete překvapen, ale může. Paradoxně ovšem až dnes, protože před těmi dvaceti lety to možné nebylo. Nárůst cen papíru a tisku, ale i poštovného, za tehdejšího silného poklesu počtu předplatitelů, to všechno přivedlo Svaz českých filatelistů, který Filatelii vydával, do neřešitelné finanční situace. Časopis měl doslova na kahánku, protože ztráty rostly a nebylo z čeho je zaplatit. Navíc se rozpadl do té doby používaný způsob distribuce přes PNS. Jediným řešením se zdálo najít spoluvydavatele, který by se podílel nejen na ekonomické stránce věci, ale zajistil i prostory pro redakci a pomohl s obsahovou náplní. Nakonec jsme se s kolegy v Profilu dohodli, že jej převzeme a spojíme s vlastními obchodními aktivitami. Filatelii vlastně zachránila inzerce zásilkové služby Profil a aukcí, která v devadesátých letech hradila ztráty z jejího tehdejšího vydávání. Postupně jsme se ale naučili spoustu věcí dělat hospodárněji než dřív, s menším počtem lidí, k tomu v posledních letech výrazně poklesla cena tisku, takže dnes už tak velké finanční injekce ke svému vydávání časopisu nepotřebuje. Pravdou ale je, že mu nadále poskytujeme prostory za symbolickou cenu, bez toho by hospodaření Filatelie prostě nemohlo být vyrovnané.

Z původních skladů Pofisu také v posledních dvou letech bezplatně poskytujeme prémie pro členy Klubu Filatelie, loni nezoubkovany aršík Praha 1962, letos nezoubkovany aršík Praha 1955. Bez nich by počet členů nejspíš poklesl, ale bereme to jako dobrou investici do budoucnosti časopisu. Přáli bychom si, aby ho jednou po nás zase někdo převzal a pokračoval tak nejen v naší práci, ale navázal i na slavné tradice založené našimi předchůdci. Filatelii je totiž letos už 63 let, ale do jejího rodokmenu můžeme zahrnout i předválečnou Tribunu filatelistů, v jejímž čele stál Ervín Hirsch, který ji pak po druhé světové válce obnovil pod názvem Čs. filatelie a později jen zkráceně Filatelie.

V tiráži Filatelie se už delší dobu uvádí, že je mediálním partnerem Poštovního muzea. Co si pod tím máme představit?

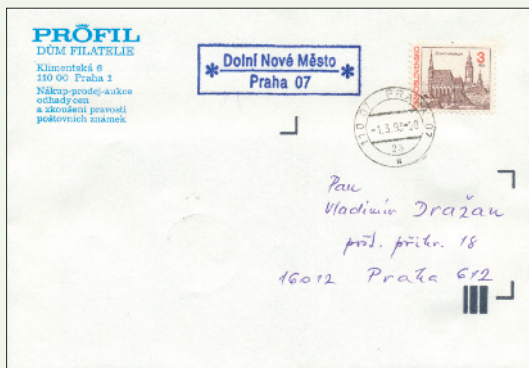
Poštovní muzeum v Praze je instituce, jaká má jen málokde ve světě obdobu. Samozřejmě, existují větší a vzácnější veřejné sbírky, a třeba i ve větších a honosnějších budovách, ale kouzlo toho našeho spočívá v komplexnosti jeho činnosti. Pro naše sběratele a badatele a pro rozvoj filatelie jako oboru, zvlášť když bychom ji rádi viděli jako pomocnou vědu his-

torickou, je prostě Poštovní muzeum nenahraditelné. Mám ho rád i z osobních důvodů, už jako kluk jsem do něj chodil, a jako čerstvý absolvent vysoké školy jsem se dokonce seznámil s jeho budoucím ředitelem Pavlem Čtvrtníkem, tehdy mladým poštovním historikem, který chodil navštěvovat svou sestru do redakce Zemědělského nakladatelství, kde jsem sbíral své první redakční zkušenosti (mimochodem, přede mnou zde pracovali slavní filatelističtí publicisté Otto Hornung a Vítězslav Houška). S paní doktorkou Čtvrtníkovou jsme měli stoly proti sobě a ona mě uvedla do redaktorského řemesla (což se mi pak velmi hodilo při tvorbě katalogů, monografií a článků do Filatelie). Její bratr Pavel si rychle povšiml mého zájmu o známky a o to snadněji jsme po letech navázali vztahy, zpočátku mezi Pofísem a muzeem, později k nim přibyla Filatelie. Ta muzeu vděčí za mnohé – řada studií a článků by bez jeho pomoci nikdy nevznikla. Víím to z vlastní zkušenosti, muzejní fondy jsem jako autor i jako znalec mnohokrát využil.

Muzeum však nežije ve vzduchoprázdnu a jeho existence není samozřejmá, i když by se to leckdy mohlo zdát. Jako kulturní instituce samozřejmě citlivě reaguje na ekonomickou situaci - co si budeme povídat, leckterý ekonom by obdobné „nastavby“ v rámci úspor nejrady zrušil. Proto muzeum potřebuje všemožnou podporu, třeba alespoň společenskou. V rámci SČF jsme založili Odbornou společnost přátel Poštovního muzea, sdružující zájemce o jeho činnost. Společnost se podílí na organizování dnes už tradiční každoroční akce Den české filatelie a má i další aktivity. Pofis zařadil do edičního plánu svých Monografií hned několik svazků týkajících se muzea. Dům filatelie spolu s muzeem a rozhlasovou stanicí Zlatá Praha počátkem 90. let uspořádal řadu měsíců trvajících soutěží pro mladé filatelisty, a před časem muzeu vypomohl i finančně - když nemělo prostředky na zaplacení ojedinělých poštovních saní, prostě je koupil a muzeu věnoval. Znalci Filatelistické zkušebny Domu filatelie v průběhu let pro muzeum zdarma vypracovali řadu posudků, některé i velmi rozsáhlé. Náš KF 00-65 Apollonila v muzeu upořádal propagační výstavu. Časopis Filatelie přináší o činnosti muzea podrobné zprávy a podílí se i na pořádání některých jeho akcí. Vztahy s Poštovním muzeem i jeho pracovníky si dlouhou dobu ceníme velmi vysoko a jsme hrdí, že jsme si dlouholetou spolupráci zasloužili onu větu v titráži Filatelie.

Jaké vztahy má Dům filatelie se Svazem českých filatelistů?

Dá se říci, že ty nejlepší. Prakticky všichni, kdo v Domě filatelie působí, jsou členy KF 00-65 Apollonila, pro který jsme získali i řadu zákaznické, takže dnes patří k největším v republice. Klub Filatelie je kolektivním členem Společnosti pro odbornou literaturu Svazu českých filatelistů. Dům filatelie i jednotlivé subjekty v něm působící různými způsoby podporují akce svazu, například poskytují ceny pro výstavy známek, v naší jídelně se bezplatně konají zasedání předsednictva SČF a setkání Komise znalců SČF, časopis Filatelie zdarma pro svaz připravuje a distribuuje zpravodaj Informace SČF a na svých stránkách bezplatně referuje o akcích jednotlivých klubů a odborných společností.

S otevřením Domu filatelie souviselo i zřízení první soukromé poštovny u nás. Jak to s ní dnes vypadá?

Poštovna byla otevřena současně s Domem filatelie 1. března 1993 a existuje vlastně dodnes – i když už její potřebnost pro poštovní provoz dávno skončila, pošta ji přesto formálně nezrušila. Ve své době měla funkci hlavně propagační a edukativní, vzhledem k tomu, že nedaleko Na Františku byla pošta Varšava, tomu ani jinak být nemohlo. Česká pošta si od zřízení naší poštovny Praha-Dolní Nové Město, umístěné na snadno dostupném místě, slibovala, že napomůže získat další zájemce o provozování této služby a že jim u nás budeme předvádět, jak jednoduché je ji provozovat. To se také dělo. Natáčela u nás televize, například Receptář pro podnikatele, přicházeli novináři i zájemci o funkci poštovního z různých míst republiky.

Současně jsme však měli i poměrně živý poštovní provoz, v jehož rámci jsme odbavovali velké objemy zásilek. Elektronická komunikace tehdy byla v plenkách, a tak už naše vlastní reklamní kampaně poštovnu pořádně vytěžovaly. Navíc si na ni rychle zvykly firmy sídlící v okolí a podávaly u nás svou korespondenci. To pro nás mělo nezanedbatelnou výhodu, že jsme díky tomu prodávali velké počty známek na frankování, které jsme získali od České pošty výměnou za známky československé, jimž v září 1993 končila platnost. Z tohoto hlediska pro nás měla poštovna po řadu let i smysl ekonomický.

S obecným poklesem podávaných nezapsaných listovních zásilek – a rovněž v důsledku slev, které pošta začala dávat velkým podavatelům (což jsme v poštovně nabídnout nemohli) – klesal i provozní význam tohoto zařízení. A když se pak začala ve větší míře zavádět úsporná opatření, sdělila nám nadřízená pošta, že pro malý počet zásilek už k nám pro ně nemůže posílat každý den auto - pokud si na to nebudeme přispívat. To by se ale samozřejmě nevyplatilo, takže současný stav je takový, že pokud se sejde větší objem, zavezeme zásilky na poštu na Masarykově nádraží sami, jinak je bez razítka poštovny házíme do nejbližší schránky. Občasným zpestřením pak je účast poštovny na propagačních akcích v okolí, konaných o víkendech. Zřídít příležitostnou poštovní přepážku ve dnech pracovního volna je složitější a drahé, a tak, když nás o to Česká pošta požádá, vyšleme na akci poštovního s historickou schránkou a razítkem. Obvykle za to ani nic nechceme, děláme to prostě v rámci dobrých vztahů s poštou.

A ještě jedna zajímavost, která se váže k otevření poštovny. Jejím prvním zákazníkem byl známý herec Josef Bek, který bydlel nedaleko a před otevřením Domu filatelie při procházkách zvědavě nakukoval do výlohy, co to tam vlastně chystáme. Věděl tedy, že otevíráme 1. března 1993 a v tento den úderem desáté vešel do nově otevřených prostor, jako historicky první návštěvník. Samozřejmě nás to potěšilo, obzvlášť kolegyni Aničku Císařovou, která byla jeho fanynkou, a tak s ním ráda navázala přátelské vztahy. Často se pak u nás zastavoval na kus řeči, a i když jsme ho pro sbírání známek nezískali, jeho charakteristický hluboký hlas a veselé historky nám pak ještě nějakou dobu zpeřstřovaly pracovní dobu. Přes propagaci, kterou jsme novému zařízení udělali, se do něj totiž v prvních dnech zákazníci dvakrát nehrnuli. Zpočátku bylo dokonce víc těch, kteří si špatně přečetli ceduli na dveřích a myslí, že jsme pojišťovna, a ne poštovna.

Populární jsou aukce Profil, v nichž dosahujete mimořádně vysoké prodejnosti. Jak se vám to daří a proč jste je přestali pořádat dvakrát ročně?

Aukce Profil mají už více než dvacetiletou tradici, ale jejich kořeny jsou ještě starší. Mnoho zkušeností nám přinesl už aukce POFIS, pořádané od roku 1984, a těm byly inspirací aukce KF 00-65 Apollofila, tedy klubu SČF, v němž jsme všichni členy, který je pořádal už dávno před Pofisem. Konaly se v Malostranské besedě a k jejich pořadatelům patřili znalci V. Krajíc a V. Dražan, první z nich v roce 1989, po mém odchodu z podniku, organizoval poslední, desátou aukci POFISu, druhý nastoupil do družstva Profil a vedl jeho aukce. Po ukončení činnosti družstva se na řadu let sám stal pořadatelem aukcí Profil. V jeho případě jde opravdu o *nomen omen* – podle mého názoru je nejlepší dražebníkem u nás. Mnohokrát jsem měl příležitost se přesvědčit, jak velký cit má pro známky, a to nejen pro jejich pravost a jakost, ale i pro míru zájmu, který mohou v kupujících vyvolat. Už v pradávných aukcích v první polovině osmdesátých let pomohl nastavit standardy, kterými se dnes řídí většina seriózních aukcionářů u nás. Více než šest desítek aukcí, počínaje těmi KF 00-65, přes POFIS, družstvo Profil, aukce pořádané panem Dražanem, po ty současné, pořádané sro. Profil, napomohlo k vytvoření know-how, díky kterému už po řadu let dosahujeme bezmála sto-procentní prodejnosti. Základem je kvalitní nabídka v dostupné relaci, kterou podporuje možnost výplaty zálohy až do výše vyvolávací ceny. Prodávající tak dostanou peníze vlastně na ruku a současně si zachovají možnost inkasovat nárůst ceny při dražbě. Kupující sice čím dál častěji využívají možnosti nákupu na splátky. Přičtete k tomu vysoký náklad aukčního katalogu, rozesílaného na tisíce adres u nás i v zahraničí, jeho kvalitní zpracování s korektními popisy, dobrou prezentací na internetu, sepětí s časopisem Filatelie a v neposlední řadě zavedenou značku - to všechno je sice náročné a drahé, ale přispívá to k nadprůměrným výsledkům.

A proč jsme opustili jarní termín aukcí? Prostě proto, že v nich bylo dosahováno nižších cen, než na podzim. Na jaře lidé mají starosti se zahrádkou, chystají se na dovolenou a podobně, takže jim nezbyvá tolik času a

prostředků jako na podzim, kdy si mnozí naopak vyhlíží filatelistické objekty, kterými se chystají zabavit přes zimu. Samozřejmě to neplatí absolutně, v aukcích Profil jsme ale takovou zkušenost udělali.

V Domě filatelie působí i Filatelistická zkušebna. Jde o konkurenci Komise znalců SČF?

Ano a ne. Zkušebnu jsme zřídili v době, kdy tehdejší Komise expertů SČF byla většinou zájemců o zkušebnictví v našem oboru uzavřena a chovala se spíše jako cechovní sdružení bránící nečlenům v přístupu na trh. Zkušebna měla být určitou alternativou, vyhledávající adepty pro znaleckou činnost a přinášející sběratelům vedle placených úkonů i bezplatné poradenství. To se také po určitou dobu dělo. Když však svaz zrušil Komisi expertů a nahradil ji nově ustavenou Komisí znalců, podařilo se mnohé z těchto záměrů přenést na půdu SČF, což vedlo k utlumení činnosti Zkušebny – prostě tuto platformu už nebylo třeba tolik využívat. Přesto jsme ji nezrušili a udržujeme ji v chodu jako určitou alternativu, už proto, že jejím prostřednictvím poskytujeme servis členům Klubu Filatelie, z nichž ne všichni jsou i členy SČF. Za hlavní sílu v boji proti padělkům však v současnosti jednoznačně považujeme Komisi znalců SČF, jejíž řady se podařilo značně rozšířit, jak se každým může přesvědčit na webovém stránce svazu.

Jak je to s prodejnou Profil? Platí stále, že se do ní zákazníci musejí předem objednat?

Ano, to platí pro kupující i prodávající. Důvodem je, že maloobchodní činnost, po řadu let v celém projektu jedna z hlavních, ustoupila nyní do pozadí. Postupně jsme si totiž vytvořili jiné kanály pro distribuci zboží, takže jsme přešli spíše na velkoobchodní způsob: zboží dodáváme především ve větších objemech jiným obchodníkům, v kamenných obchodech i internetovým. Samozřejmě jsme si zachovali i prodej v aukci. Pokud jde o nákup, máme tak rozsáhlé zásoby, že se nám hodí už jen máloco. Přesto si akviziční činnost zachováváme, jednak pro zpestření nabídky, jednak je to dobrý přísun aktuálních informací o zajímavostech na trhu, ale i o padělcích. Tyhle informace pak využíváme ve Filatelii a při tvorbě katalogů a příruček.

A co Zásilková služba, po řadu let měsíc co měsíc obsažená na obálce Filatelie?

I ta má nejlepší léta za sebou. Byly doby, kdy jsme prodali stejnou věc stovkám zájemců najednou. To je ale dnes už hudba minulosti, k dosažení dostatečného obratu je třeba neskonale rozsáhlejší a pestřejší nabídka, pro kterou se už omezený prostor v časopisu nehodí, je třeba využívat internet. Proto jsme ve Filatelii zachovali nabídku literatury a čas od času zařadíme nějakou zajímavost. Díky snížení nákladů na její vydávání to k dosažení finanční rovnováhy stačí.

V Domě filatelie sídlí i několik občanských sdružení souvisejících s naším oborem. Která to jsou a jak si vedou?

Jsou tři, nejstarší z nich je Český spolek obchodníků s poštovními známkami, jedno z prvních občanských sdružení svého druhu u nás – vzniklo už 1. listopadu 1990. Spolek pomáhal založit Jiří Vandas, který tehdy v Profilu vedl prodejnu mincí a bankovek. Po jistou dobu jsme v jeho rámci spolupracovali s dalšími obchodníky v oboru, ale časem se ukázalo, že vztahy lze

rozvíjet i neformálně – řada obchodníků to dělá například v rámci spolupráce s časopisem Filatelie a jeho Klubem Filatelie. Přesto jsme spolek nezrušili, má několik členů, kteří ho udržují při životě. Není vyloučeno, že by se jednou – už pro svoji „starobylost“ – mohl hodit, například v mezinárodních vztazích.

V roce 2001 jsme založili Svaz českých filatelistických spolků. V té době jsme měli určité pochybnosti o směřování SČF, který se na náš vkus příliš orientoval na mezinárodní výstavnictví a zanedbával kluby a odborné společnosti. Sám jsem na toto téma otiskl ve Filatelii několik článků, např. o rok dříve *Zlaté krasobruslení... Snad i díky tomu se nakonec věci ve svazu obrátily lepším směrem, takže nyní tohle naše občanské sdružení skoro žádnou činnost nevyvíjí.*

Posledním, i když z hlediska stáří prostředním, je občanské sdružení Klub Filatelie, založené v roce 2000. To je naopak velmi aktivní – sdružuje abonenty časopisu Filatelie a pořádá a koordinuje pro ně různé akce a výhody.

V roce 1993 jste byl jedním ze zakladatelů Nadace filatelie, do které jste vložil určitý finanční obnos. Jaký měla Nadace vývoj, kolik se jí nakonec podařilo nashromáždit finančních prostředků a co se za ně zorganizovalo?

Nadace vznikla mimo jiné i v souvislosti se snahami o záchranu časopisu Filatelie, jestli to bylo zrovna v uvedeném roce, si nejsem jist. Jedním z jejích zakladatelů byl tehdejší místopředseda SČF Josef Běloubek, jeden z nejlepších svazových představitelů, ekonomický odborník a mimořádně slušný a pracovitý člověk (mimo jiné autor zdařilé Ročenky SČF). Bylo jeho zásluhou, že se nadaci podařilo zřídít a získat první přispěvatele – máte pravdu, že jsem byl mezi nimi. Bohužel se ale brzy ukázalo, že přes počáteční nadšení a vzletné přísliby byl nakonec počet těch, kdo byli ochotni opravdu něco vložit, velmi malý – spočítat by se dali snad na prstech jedné ruky. Dobrý nápad měl tehdejší šéfredaktor Filatelie V. Schödelbauer, který se snažil nadaci podporovat tím, že požádal autory článků, aby se v jejích prospěch vzdali honoráře. Řada z nich to skutečně udělala, přesto se po čase ukázalo, že získané prostředky zdaleka nestačí na naplnění plánovaných cílů, a jejich nárůst že se navíc časem prakticky zastavil. Prostě ten nápad nepadl na úrodnou půdu, nadace byla zrušena a prostředky použity na mládežnickou filatelii, konkrétně na vydání zvláštního čísla obnoveného časopisu Mladý filatelista. Sestavil ho jeho dávný redaktor Luděk Košek a vytištěno bylo ve velkém nákladu. Ani tenhle bohulibý cíl se bohužel nepodařilo dotáhnout do konce – organizovaných mladých filatelistů totiž bylo v té době už tak málo a struktura jejich kroužků už byla tak narušena, že se část nákladu ani nepodařilo roz distribuovat, prostě nebylo komu.

Abychom končili optimisticky, máte pro čtenáře u příležitosti 20. výročí Domu filatelie nějakou dobrou zprávu?

Optimistické příklady v našem oboru kolem sebe můžeme vidět každý den. Sbíráni známek už samozřejmě není takové, jak jsme ho znali před čtvrtstoletím či dříve – je jiné, prostě současné. Kdysi nemohli ofi-

ciálně působit obchodníci, a tak vzkvétaly burzy. Dnes si prakticky jakékoli známky můžete koupit v desítkách obchodů, a ještě snadněji na internetu. Dobře se zavedla řada aukčních domů, což svědčí o tom, že je dost kupujících, kteří mají k investování do známek důvěru. Vycházejí katalogy, monografie, časopisy a zpravodaje, které někdo píše, vydává, distribuuje, kupuje a čte. Na webu je řada specializovaných filatelistických stránek a blogů – a i ty jsou dobrým příkladem toho, že přes všechny řeči o všemocnosti peněz jde v našem oboru leccos dělat zadarmo, z pouhého nadšení pro věc, a lze při tom dosáhnout dobrých výsledků.

A to je taky přirozený způsob, jak bychom měli přistupovat k činnosti v SČF a jeho klubech a odborných společnostech. Činnost občanských sdružení je hodně závislá na jednotlivých nadšencích, kteří sice nezmůžou všechno, ale mohou ostatní inspirovat.

Podobné je to u filatelistických obchodníků. Jak jsem je za ty desítky let poznal, mnozí z nich si dobře uvědomují, jaké mají štěstí, že mohou podnikat v oboru svého zájmu, a podle toho se taky chovají. Rozhodně to nejsou papírníci, o nichž F. Langer ve svých Filatelistických povídkách ústy pana Krále říká, že ve skutečnosti známky nenávidí. Obchodníci, o kterých mluvím já, známky naopak milují a někteří jsou dokonce sami sobě nejlepšími zákazníky. Samozřejmě to neplatí o všech, ale je na každém zákazníkovi, aby ve vlastním zájmu vyhledával právě tyhle.

Filatelie jako obor prochází určitým přechodným obdobím. Po desítky let trvajícím boomeru se počet jejích organizovaných vyznavačů snižuje, alespoň pokud jde soudit podle počtu členů národních svazů. To je ale přirozené, lidé už prostě necítí potřebu se „postaru“ sdružovat, nové technické prostředky jim přinašují jiné způsoby vzájemné komunikace. Ubylo dětských zájemců, což souvisí i s poklesem počtu listovních zásilek, z nichž většina navíc ani není vyplacena známkami. Na druhé straně – filatelie je oproti jiným sběratelským oborům velmi mladá, masově rozšířena je teprve něco přes sto let. Co je to proti tisícům let staré numismatice! I ta přitom zažila údobí vzestupů a opadnutí zájmu, a přes zavedení platebních karet je tu s námi pořád. Člověk (nebo alespoň významná část lidí) je založením sběrač, a tenhle atavismus ho nutí najít si koníčka v oboru sběratelství. Udělejme každý, co můžeme pro to, aby si ve velké konkurenci sběratelských oborů co nejvíce adepty vybralo právě ten náš. Začít můžeme v rodině, už proto, abychom svou sbírku měli jednou komu předat.

I my v Domě filatelie si samozřejmě uvědomujeme, jak ojedinělé příležitosti se nám dostávají, když můžeme trávit pracovní dobu tím, na co si jiní musí vyhradit svůj volný čas. Nebereme to jako samozřejmost a snažíme se to oboru – filatelii –, a samozřejmě i jejím vyznavačům nějak vrátit. Do jaké míry se nám to daří, to musí posoudit jiní. V každém případě ale mohu říci, že je to skvělý pocit, i po dvou desítkách let se každé ráno těšit do práce!

Děkuji za rozhovor a přeji Vám i Domu filatelie mnoho dalších spokojených let.

Josef FRONC, redaktor Zpravodaje SSČSZ SČF